

Richtlijn

Evenementenzorg

tijdens COVID-19

Veldnorm Evenementenzorg
GGD GHOR Nederland
ANAPHEM

CONCEPT

VELDNORM
evenementenzorg

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Colofon	3
Inleiding	4
1. Uitgangspunten Evenementenzorg tijdens COVID-19	5
2. Definities en begripsbepalingen	6
3. Juridische context	7
4. Richtlijnen voor Evenementenzorgverleners	8
Uitgangspunten	8
4.1 Inzet op een evenement	8
4.2 Basisregels voor evenementenzorgverleners	8
4.3 Aanvullende regels voor evenementenzorgverleners	9
5. Richtlijnen voor Evenementenzorgorganisaties	10
Uitgangspunten	10
5.1 Screening zorgverleners	11
5.2 Persoonlijke beschermingsmiddelen	11
6. Zorg verlenen tijdens de COVID-19 pandemie	13
Uitgangspunten	13
6.1 Screening zorgvragers	13
6.2 Zorg verlenen op afstand	14
6.3 Zorg verlenen aan iemand die niet COVID-19 verdacht is	14
6.4 Zorg verlenen aan iemand die wel COVID-19 verdacht is	14
7. Operationele aspecten van evenementenzorg	16
7.1 Zorgposten	16
8. Persoonlijke bescherming en beschermingsmiddelen	18
8.1 Basisbescherming en hygiëne	18
8.2 Aanvullende Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)	18
9. Bijlagen	20
9.1 Vragenlijst Screening Zorgverleners COVID-19	21
9.2 Risicogroepen bij het nieuwe coronavirus/COVID-19	22
9.3 Vragenlijst Zorgvragers COVID-19	23
9.4 Stroomschema zorgvragers COVID-19	24
9.5 Instructiekaart gebruik persoonlijke beschermingsmiddelen	25

Colofon

Projectgroep Veldnorm Evenementenzorg
GGD GHOR Nederland
ANAPHEM

Met medewerking van oa:
EHBO vereniging Noord-Brabant
Event Medical Service B.V.
Het Rode Kruis
KNV EHBO
KMHE
MAI
Medical Support B.V.
Nationale Bond EHBO
Sportdokters.nl
Stichting Total Medical Support
VVEM
Witte Kruis

Versie 0.8 / CONCEPT / Juli 2020

Dit document betreft een concept. Mogelijk wordt de concept richtlijn nog aangepast naar aanleiding van wijzigingen in de corona maatregelen van de overheid of aan de hand van opmerkingen uit het veld.

Vragen of opmerkingen kunt u per e-mail sturen aan: info@evenementenzorg.org.

Inleiding

De COVID-19 pandemie is een bijzondere tijd met grote gevolgen voor individuen en de samenleving. Als gevolg van de door de overheid ingestelde maatregelen hebben onder andere evenementen geen doorgang kunnen vinden. Veel evenementenzorgorganisaties (EZO's) hebben hun activiteiten niet of nauwelijks kunnen uitvoeren en de vraag rijst hoe evenementen en de evenementenzorg er uit gaan zien nu het organiseren van evenementen weer stapsgewijs wordt hervat.

De werkgroep Handreiking Evenementen Advies van GGD GHOR Nederland heeft in samenwerking met de Projectgroep Veldnorm Evenementenzorg en diverse veldpartijen een richtlijn ontwikkeld met handvatten hoe om te gaan met evenementenzorg in de coronatijd.

Dit document dient als richtlijn voor evenementorganisatoren, evenementenadviseurs, vergunningverleners, evenementenzorgverleners en evenementenzorgorganisaties. Ook tijdens de COVID-19 pandemie is de [Veldnorm Evenementenzorg](#) (VNEZ) onverminderd van toepassing. Deze richtlijn is een aanvulling op de VNEZ. Waar nodig vervangt deze richtlijn bestaande passages uit de VNEZ. Als basis voor deze richtlijn gelden de regels en richtlijnen van de overheid en het RIVM. Bij veranderingen in het overheidsbeleid zal het document worden aangepast. Op de [website van het RIVM](#) zijn de meest recente maatregelen te vinden, deze zijn van toepassing voor de evenementenzorg en te allen tijde leidend.

Het RIVM heeft diverse richtlijnen opgesteld voor specifieke beroepsgroepen. De evenementenzorg wordt voornamelijk niet specifiek benoemd. Voor de evenementenzorg zijn de uitgangspunten van het RIVM met betrekking tot '[Zorgmedewerkers buiten het ziekenhuis](#)' van toepassing. Voor evenementenzorg door zorgprofessionals in de VNEZ zorgniveaus Spoedzorg, Medische zorg en Specialistische Spoedzorg kunnen aanvullende richtlijnen van toepassing zijn. Denk hierbij aan aanvullende richtlijnen voor huisartsenzorg en de [brancherichtlijnen van Ambulancezorg Nederland](#).

De richtlijnen beschreven in dit document kunnen financiële consequenties hebben. Het is echter geen onderdeel van de Veldnorm Evenementenzorg hoe deze kosten worden doorbelast. Dat is onderdeel van de afspraken met de opdrachtgever (organisator van het evenement) en dient te worden vastgelegd zoals beschreven in de VNEZ.

In het document kan waar hij of hem geschreven wordt ook zij of haar gelezen worden. Evenementenzorgverlener wordt afgekort als zorgverlener. Met zorgverlener worden zowel eerstehulpverleners als zorgprofessionals aangeduid, tenzij anders beschreven.

1. Uitgangspunten Evenementenzorg tijdens COVID-19

Uitgangspunten Evenementenzorg tijdens de COVID-19 pandemie

- Evenementbezoekers dienen thuis te blijven bij ziekteklachten gerelateerd aan COVID-19. Zorgvragers worden vooraf door de zorgverlener gescreend op basis van de [vragenlijst van het RIVM](#) (bijlage) of zij klachten hebben die kunnen passen bij COVID-19.
- Het risico dat een zorgverlener in contact komt met een zorgvrager die het coronavirus bij zich draagt en besmettelijk is, is daarom beperkt.
- De richtlijnen van het RIVM en de 1,5 meter regel zijn van toepassing bij de zorg op evenementen tenzij deze het verlenen van goede zorg in de weg staan. Het begrip goede zorg op evenementen is omschreven in de VNEZ.
- Zorgverleners die tot de [risicogroepen](#) van het RIVM behoren worden niet op evenementen ingezet.
- Voor de evenementenzorg zijn de uitgangspunten van het RIVM met betrekking tot '[Zorgmedewerkers buiten het ziekenhuis](#)' van toepassing.
- Voor evenementenzorg door zorgprofessionals in de VNEZ zorgniveaus Spoedzorg, Medische zorg en Specialistische Spoedzorg kunnen tevens richtlijnen zoals de [brancherichtlijnen van Ambulancezorg Nederland](#) van toepassing zijn.
- De zorgverlener heeft een voorbeeldfunctie ten aanzien van de RIVM richtlijnen en deze aanvullende richtlijn.

Het risico om met een besmette zorgvrager, bezoeker of medewerker in contact te komen op een evenement is dus over het algemeen klein. Mensen met klachten worden verplicht gesteld thuis te blijven. Zorgverleners screenen daarnaast zorgvragers middels de [vragenlijst](#) van het RIVM.

2. Definities en begripsbepalingen

Zie ook de [Veldnorm Evenementenzorg](#).

Desinfecteren

Desinfecteren is het doden van ziekteverwekkers met een speciaal daarvoor bestemd desinfecterend middel.

College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Het Ctgb¹ beoordeelt op basis van Europese wet- en regelgeving of desinfecterende middelen toegelaten worden op de Nederlandse markt

Persoonlijke beschermingsmiddelen

PBM staat voor Persoonlijk Bescherming Middel : iedere uitrusting die bestemd is om door de werknemer gedragen of vastgehouden te worden teneinde hem te beschermen tegen één of meer risico's die zijn veiligheid of gezondheid en die van anderen kunnen bedreigen.

¹ College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden

3. Juridische context

Evenementenzorg vindt plaats conform de vigerende [Veldnorm Evenementenzorg](#) (VNEZ). Deze richtlijn is een tijdelijke aanvulling op de Veldnorm Evenementenzorg.

EZO's dragen zelf de verantwoordelijkheid voor het opvolgen van de vigerende richtlijnen van het [RIVM](#), de GHOR, de veiligheidsregio's en gemeenten. In de veiligheidsregio's kunnen aanvullende richtlijnen en bepalingen van toepassing zijn.

Zorgverleners dragen zelf de verantwoordelijkheid voor het adequaat naleven van de regels van het RIVM, de VNEZ en deze aanvullende richtlijn.

4. Richtlijnen voor Evenementenzorgverleners

Uitgangspunten

- De zorgverlener houdt zich bij het leveren van zorg aan de richtlijnen van het [RIVM](#) en de voor hem relevante brancherichtlijnen.
- Zorgverleners die volgens het RIVM tot een [risicogroep](#) voor een ernstig beloop van COVID-19 behoren worden niet ingezet als zorgverlener op evenementen.
- Zorgverleners die op basis van de '[Vragenlijst Screening Zorgverleners COVID-19](#)' verdacht zijn of andere risicofactoren hebben voor een besmetting met het coronavirus hebben geen toegang tot evenementen.
- De zorgverlener heeft een voorbeeldfunctie ten aanzien van de RIVM richtlijnen en deze aanvullende richtlijn.

4.1 Inzet op een evenement

Een zorgverlener kan worden ingezet op een evenement indien:

1. Hij geen verhoogd risico heeft op een ernstig beloop van COVID-19 en dus niet tot de door het RIVM omschreven [risicogroepen](#) behoort.
2. Hij op basis van de vragenlijst 'Screening zorgverleners COVID-19' geen klachten heeft die kunnen passen bij een infectie met COVID-19 en geen risicofactoren hebben voor een besmetting met het coronavirus.

Het is de verantwoordelijkheid van de zorgverlener zelf om bij de EZO kenbaar te maken dat hij op grond van het behoren tot een risicogroep niet kan worden ingezet. Eventueel kan de zorgverlener in overleg met zijn huisarts of bedrijfsarts een andere afweging maken en dit vastleggen in een verklaring. Bij twijfel geldt: niet doen.

Indien de zorgverlener klachten heeft die kunnen passen bij COVID-19 kan hij contact opnemen met het landelijke telefoonnummer (0800-1202) om getest te worden op dit coronavirus. Zie hiervoor ook [de website over het testen op het coronavirus](#) van de Rijksoverheid. Zie de eerdergenoemde website voor de laatste informatie over de tijd dat niet gewerkt mag worden rondom klachten, testuitslag en uitzieken.

4.2 Basisregels voor evenementenzorgverleners

De basisregels die in het algemeen gelden zijn ook in de evenementenzorg van toepassing:

- Houd 1,5 meter afstand (2 armlengtes) tot anderen.
- Schud geen handen.
- Vermijd drukte.
- Pas regelmatig handhygiëne toe.
 - vóór en na het behandelen van een zorgvrager

- vóór en na het eten en vóór het klaarmaken van eten
- na het toiletbezoek
- Hoest en nies in de binnenkant van je elleboog.
- Gebruik papieren zakdoekjes om je neus te snuiten en gooi deze direct weg. Pas daarna direct handhygiëne toe.
- Vermijd aanraking van het eigen gezicht: kom niet aan mond, neus en/of ogen.

4.3 Aanvullende regels voor evenementenzorgverleners

In aanvulling op de reeds in de [Veldnorm Evenementenzorg](#) beschreven richtlijnen en [gedragscode](#) zijn de volgende richtlijnen en adviezen aanvullend van toepassing.

- Wegwerphandschoenen worden standaard gedragen bij ieder zorgcontact, ongeacht of er direct contact is met de zorgvrager of contact met lichaamsvloeistoffen. Let op dat als je wegwerphandschoenen aan hebt je gezicht niet aanraakt.
- Er worden géén ringen, hand- of polssieraden gedragen.
- Nagels dienen kort geknipt te zijn, het dragen van nagellak of gelnagels is niet toegestaan.
- De [vijf momenten van handhygiëne](#) worden toegepast.
- Er wordt schone werkkleding gedragen. Indien zichtbaar vervuild wordt de kleding gewisseld.
- De werkkleding wordt gesloten gedragen (dus geen openhangende jas of vest).
- Na afloop van het evenement wordt bij voorkeur op de evenementlocatie omgekleed. De werkkleding wordt in een afgesloten zak mee naar huis genomen.
- Werkkleding wordt (indien mogelijk) op minimaal 60°C met een volledig wasprogramma en normaal wasmiddel gewassen. Indien op 40°C gewassen wordt dient vervolgens de werkkleding in de droogtrommel gedroogd te worden (minimale stand kast droog) en/of gestreken te worden (minimale stand 150°C). Laat het wasgoed goed drogen in de droogtrommel of aan de waslijn.
- Het gebruik van de mobiele telefoon of portofoon wordt zoveel mogelijk beperkt.
- De mobiele telefoon/ portofoon wordt met een allesreiniger of met een wegwerpschoonmaakdoekje gereinigd na ieder gebruik.

5. Richtlijnen voor Evenementenzorgorganisaties

Uitgangspunten

- De EZO houdt zich bij het leveren van zorg aan de richtlijnen van het [RIVM](#) en relevante brancherichtlijnen en instrueert haar zorgverleners hierin.
- De EZO zet geen zorgverleners in die behoren tot de [risicogroepen](#) zoals omschreven door het RIVM.
- De EZO zet alleen zorgverleners in die niet COVID-19 verdacht zijn en die géén nauw (onbeschermd) contact hebben gehad met een COVID-19 verdacht of -bewezen persoon en/of in quarantaine of monitoring zitten.
- De EZO heeft een protocol waarin beschreven wordt welke persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) in welke situatie gebruikt moeten worden.
- De EZO zorgt ervoor dat zijn zorgverleners op de hoogte zijn van de richtlijnen, protocollen en het (verantwoord) gebruik van PBM.
- De EZO draagt zorg voldoende beschikbaarheid van PBM en handdesinfectiemiddelen/handwasgelegenheden voor zorgverleners en zorgvragers.
- De EZO draagt zorg voor voldoende beschikbaarheid van reinigingsmiddelen en desinfectiemiddelen voor de zorgposten op het evenement.
- De EZO draagt zorg, indien van toepassing, voor de inrichting van een zorgpost op basis van de aangescherpte richtlijnen voor zorgposten, zoals beschreven in het hoofdstuk Operationele aspecten.
- De EZO draagt zorg voor adequate hygiëne op de zorgpost en voor reiniging van de zorgpost.
- De EZO stelt iemand aan die verantwoordelijk is voor de naleving van deze richtlijn tijdens het evenement.

De EZO borgt het naleven van de volgende regels:

- Zorgverleners dienen onderling zoveel mogelijk de 1,5 meter afstand te bewaren bijvoorbeeld door het hanteren van tijdschema's. Aandachtspunten zijn hotspots (plaatsen waar veel mensen tegelijk samenzijn, zoals bij toiletten, catering, garderobe/kluisjes, in voertuigen) en bij (de)briefing.
- Looproutes en een deurbeleid dienen te worden gehanteerd om contact tussen zorgverleners en zorgvragers onderling zoveel mogelijk te voorkomen.
- Iedereen dient bij binnenkomst en het verlaten van de zorgpost, bij (de)briefings en catering handhygiëne toe te passen.
- De registratie van zorgcontacten wordt ook gebruikt om achteraf bij besmetting de contacten na te kunnen gaan; daarvoor is minimaal een telefoonnummer nodig. Zorgverleners mogen met een voor de EZO herleidbare codering op het zorgcontactformulier worden geregistreerd.

5.1 Screening zorgverleners

De EZO screent binnen 24 uur voorafgaand aan het evenement alle in te zetten zorgverleners aan de hand van de '[Vragenlijst Screening Zorgverleners COVID-19](#)' en op [risicofactoren voor een ernstig beloop](#) van COVID-19. Deze screening omvat klachten die kunnen passen bij COVID-19, risicofactoren voor besmetting met het coronavirus en risicofactoren op een ernstig beloop van COVID-19.

- Indien een zorgverlener COVID-19 verdacht is of wanneer er risicofactoren zijn voor een besmetting met het coronavirus wordt deze zorgverlener niet ingezet op een evenement.
- Indien een zorgverlener tijdens het evenement klachten ontwikkeld die kunnen passen bij COVID-19 wordt hem een chirurgisch mondneusmasker (type IIR) verstrekt en per direct de toegang tot het evenement ontzegd. Hem wordt dringend geadviseerd contact op te nemen met de GGD via het landelijke telefoonnummer (0800-1202) voor een coronatest. Zie hiervoor ook [de website van de Rijksoverheid over het testen op het coronavirus](#).
- Indien een zorgverlener een verhoogd risico heeft op een ernstig beloop van COVID-19 wordt hij niet ingezet.

Zorgverleners die behoren tot de [risicogroepen](#) voor een ernstig beloop van een infectie met het coronavirus worden niet ingezet op het evenement, tenzij hij een verklaring heeft van zijn (huis)arts dat inzet verantwoord is. Bij twijfel kan de zorgverlener zelf met de bedrijfsarts of met zijn huisarts overleggen. Het is de eigen keuze (en verantwoordelijkheid) van de zorgverlener om wel of niet te gaan werken op een evenement. Maar ook de EZO heeft een verantwoordelijkheid richting zijn werknemers/vrijwilligers met betrekking tot het naleven van wet- en regelgeving op het gebied van ARBO en gezondheidsbeleid. De EZO dient verantwoordelijk om te gaan met medewerkers in risicogroepen.

5.2 Persoonlijke beschermingsmiddelen

De EZO dient ervoor zorg te dragen dat er voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) voor zijn zorgverleners aanwezig zijn. Daarnaast dienen er voldoende chirurgische mondneusmaskers (type IIR) te zijn om aan zorgvragers te overhandigen die COVID-19 verdacht zijn. Zorgverleners dienen te weten wanneer zij welke PBM's veilig kunnen gebruiken. Dit dient in een werkinstructie te zijn vastgelegd. In de bijlagen van deze richtlijn is een voorbeeld van een werkinstructie toegevoegd.

De volgende persoonlijke beschermingsmiddelen dienen tenminste aanwezig te zijn, waarbij het aantal middelen moet zijn afgestemd op het aantal zorgverleners en de te verwachte zorgvragen.

In geval van inzet van alleen eerstehulpverleners (VNEZ zorgniveaus Basis Eerste Hulp, Evenementen Eerste Hulp) of zorgprofessionals in niveau Basiszorg:

- Nitril wegwerphandschoenen
- Chirurgische mondneusmaskers type IIR
- Disposable halterschorten
- Spatbrillen

Indien de EZO (ook) zorgniveaus Medische zorg, Spoedzorg en Specialistische Spoedzorg inzet:

- Nitril wegwerphandschoenen
- Chirurgische mondneusmaskers type IIR
- Disposable halterschorten
- Spatbrillen
- FFP-2 mondneusmaskers
- Wegwerpjas met lange mouwen

De verdeling van PBM verloopt via het Landelijk Consortium Hulpmiddelen, meer informatie is te vinden op hun [website](#). Daarnaast kunnen EZO's ook zelf middelen inkopen, mits deze voldoen aan de [specificaties van het RIVM](#).

6. Zorg verlenen tijdens de COVID-19 pandemie

Uitgangspunten

- Bij het verlenen van zorg aan een zorgvrager worden de basisregels van het RIVM toegepast.
- Bij ieder zorgcontact door een zorgverlener dient de '[Vragenlijst Zorgvragers COVID-19](#)' te worden doorlopen. Indien de zorgvrager niet zelf in staat is om deze vragen te beantwoorden wordt een eventuele begeleider gevraagd. Wordt een vraag met 'Ja' beantwoord of kunnen vragen van de vragenlijst niet beantwoord worden dan is de zorgvrager COVID-19 verdacht.
- Indien een zorgvrager COVID-19 verdacht is wordt hem een chirurgisch mondneusmasker (type IIR) overhandigd.
- Indien mogelijk wordt eerste hulp op afstand verleend: de 1,5 meter regel wordt in acht genomen en de zorgvrager krijgt instructie over de uit te voeren handelingen.
- Indien de zorgvrager COVID-19 verdacht is en de 1,5 meter afstand niet gehanteerd kan worden, draagt de zorgverlener persoonlijke beschermingsmiddelen.

Het streven is om 'eerste hulp op afstand' te verlenen, dat wil zeggen dat de zorgvrager indien mogelijk geïnstrueerd wordt om zelf de noodzakelijke handelingen uit te voeren. Hiermee kan de 1,5 meter regel gehandhaafd worden.

De zorgverlener dient contactmomenten met COVID-19 verdachte zorgvragers zoveel mogelijk te beperken.

6.1 Screening zorgvragers

Bij ieder zorgcontact wordt de zorgvrager -indien zijn toestand dat toelaat- vooraf gescreend middels de vragenlijst '[Screening Zorgvragers COVID-19](#)', ook al heeft de organisator van het evenement deze reeds bij binnenkomst op het evenement afgenomen. Het gaat immers om de eigen veiligheid van de zorgverleners.

- Indien er geen verdenking is op een infectie met COVID-19 zijn er geen aanvullende maatregelen tijdens het zorgcontact nodig.
- Indien de zorgvrager wel COVID-19 verdacht is wordt hem een chirurgisch mondneusmasker (type IIR) overhandigd. Bij benadering binnen de 1,5 meter dient de zorgverlener de voorgeschreven PBM te gebruiken. Zie 'Stroomschema Gebruik PBM'.
- Bij twijfel geldt dat de zorgvrager als COVID-19 verdacht wordt beschouwd.

Zie ook: [Stroomschema zorgvragers COVID-19](#).

6.2 Zorg verlenen op afstand

Het streven is om 'zorg op afstand' te verlenen, dat wil zeggen dat tijdens de zorgverlening minimaal 1,5 meter afstand tot de zorgvrager en tussen zorgvragers onderling wordt gehouden. De zorgvrager of begeleider wordt indien mogelijk geïnstrueerd om zelf de noodzakelijke handelingen uit te voeren.

Voorbeelden zorg op afstand:

- Letsels waarbij gekoeld moet worden met een coldpack;
- Kleine verwondingen waarbij instructie gegeven kan worden hoe zelf een pleister/verbandje aan te leggen.

6.3 Zorg verlenen aan iemand die niet COVID-19 verdacht is

Indien een zorgvrager niet COVID-19 verdacht is zijn behalve wegwerphandschoenen geen aanvullende beschermingsmiddelen nodig.

Indien de zorgvraag dat nodig maakt kan een niet COVID-19 verdachte zorgvrager dichterbij dan 1,5 meter genaderd worden. Het dragen van een mondneusmasker is hierbij niet noodzakelijk. Indien de zorgvrager of zorgverlener dat wenselijk acht kan een chirurgisch mondneusmasker (type IIR) gedragen worden. Na het zorgcontact wordt extra aandacht besteed aan handhygiëne van zowel zorgverlener als zorgvrager. De zorgpost wordt gereinigd zoals beschreven bij zorgposten.

6.4 Zorg verlenen aan iemand die wel COVID-19 verdacht is

Indien een zorgvrager COVID-19 verdacht is wordt hem -indien zijn toestand dat toelaat- een chirurgisch mondneusmasker (type IIR) overhandigd. Indien de zorg in zijn geheel kan plaatsvinden met inachtneming van 1,5 meter afstand of wanneer alleen iets aangereikt hoeft te worden, zijn behalve wegwerphandschoenen overige PBM niet nodig.

Indien een zorgvrager COVID-19 verdacht is en dichterbij dan 1,5 meter genaderd moet worden voor het verlenen van zorg dienen door zorgverleners PBM gebruikt te worden. Door het dragen van PBM is de 1,5 meter maatregel niet meer van toepassing.

Er zijn drie situaties mogelijk:

- Er is sprake van een zorgcontact zonder risico op aerosolvorming (waterdruppels/ademdruppels) in de lucht;
- Er is sprake van een zorgcontact waarbij aerosolvorming kan plaatsvinden (braken, uitzuigen, verneveling, toedienen van zuurstof met een non-rebreathingmasker, beademing);

- Er is sprake van een reanimatie (verhoogd risico op aerosolvorming).

Toelichting aerosolvormende handelingen

Aerosolvormende handelingen zijn handelingen waarbij kleine waterdruppeltjes vanuit de luchtwegen van de zorgvrager vrij kunnen komen. Dit kan zijn door hoesten, niezen of braken, maar ook door medische handelingen zoals: cardiopulmonale reanimatie, tracheale intubatie, niet-invasieve beademing, handmatige beademing, optiflow, tracheostomie, handelingen aan het tracheostoma en uitzuigen van de luchtwegen.

Zie voor een uitgebreide lijst van [aerosolvormende \(medische\) handelingen](#) deze website.

Geen risico op aerosolvorming

Bij een zorgcontact bij een COVID-19 verdachte patiënt zonder risico op aerosolvorming volstaat het gebruik van een chirurgisch mondneusmasker (type IIR) met plastic halterschort, wegwerphandschoenen en spatbril.

Wel risico op aerosolvorming of reanimatie

Bij een zorgcontact waarbij aerosolvorming kan plaatsvinden of tijdens een reanimatie dienen een FFP2 mondneusmasker, schort met lange mouwen, wegwerphandschoenen en veiligheidsbril gebruikt te worden.

Indien een COVID-19 verdachte zorgvrager dichterbij dan 1,5 meter genaderd moet worden dan geldt in de onderstaande situaties het volgende:

- Ernstige bloeding (laat de zorgvrager of zijn begeleider druk op de wond uitoefenen, trek PBM aan en verleen zorg);
- Voor reanimatie door de zorgverleners gelden de vigerende adviezen van de Nederlandse Reanimatie Raad, de meest recente adviezen zijn te vinden op de [website](#).
- Indien binnen de EZO de middelen daarvoor beschikbaar zijn (oa FFP-2 maskers) kan ten aanzien van gebruik van PBM tijdens een reanimatie bij een COVID-19 verdachte zorgvrager het onderstaande algoritme gevolgd worden:
 - Zorgverlener 1 sluit AED aan (zonder borstcompressies en beademing).
 - Zorgverlener 2 trekt PBM aan waarbij specifiek FFP2 masker gebruikt wordt.
 - Zorgverlener 2 neemt reanimatie over en start met borstcompressies.
 - Zorgverlener 1 handhygiëne en aansluitend PBM aantrekken, waarbij specifiek FFP2 masker gebruikt wordt.

Na de zorg aan een COVID-19 verdachte zorgvrager

Na het zorgcontact wordt extra aandacht besteed aan handhygiëne van zowel zorgverlener als zorgvrager. De zorgpost wordt gereinigd en waar nodig gedesinfecteerd zoals beschreven bij zorgposten.

7. Operationele aspecten van evenementenzorg

7.1 Zorgposten

Deze richtlijn is een aanvulling op de VNEZ paragraaf 7.2.

Een zorgpost moet zo zijn ingericht dat zorgvragers onderling zo min mogelijk contact kunnen hebben en dat de 1,5 meter regel zo goed mogelijk kan worden nageleefd. Dit kan gerealiseerd worden door een voldoende ruime zorgpost te gebruiken met een fysieke afscheiding tussen verschillende behandelplaatsen en compartimenten.

Inrichting van de zorgpost

De inrichting van de zorgpost moet in ieder geval voldoen aan de richtlijnen 'Zorgposten' beschreven in de Veldnorm Evenementenzorg paragraaf 7.2. Aanvullend zijn de volgende richtlijnen van toepassing. Deze gelden ook voor de behandelruimte zoals omschreven in de VNEZ.

- Zorg dat de post adequaat te ventileren is.
- Zorg dat al het materiaal en meubilair van glad en goed afneembaar materiaal gemaakt is. Vervang beschadigd materiaal en meubilair direct.
- Zorg dat zorgvragers zo min mogelijk handcontactpunten tegenkomen of moeten gebruiken.
- Zorg dat zorgvragers bij binnenkomst op de zorgpost en bij het verlaten van de post altijd handhygiëne toe kunnen passen.
- Zorg dat op de zorgpost zo min mogelijk materiaal in de ruimte staat die gebruikt kan worden voor (mogelijk) COVID-19 patiënten.
- Zorg dat al het materiaal wat niet nodig is, opgeborgen is.
- Zorg dat zorgvragers en zorgverleners zoveel mogelijk 1,5 meter afstand kunnen houden, zowel onderling als van elkaar.
- Hang posters op in de zorgpost met de hygiënemaatregelen. Maak gebruik van pictogrammen.
- Zorg voor markeringen om bijvoorbeeld 1,5 meter aan te geven, looproutes aan te geven etc.
- Zorg voor een handenwasgelegenheid met stromend water, vloeibare zeep, papieren handdoekjes en een afvalbak. Plaats ook alcoholdispensers op strategische plekken.
- Zorg dat PBM op de post binnen handbereik ligt.

Reiniging van de zorgpost

- Reinig met een allesreiniger of wegwerp schoonmaakdoekjes. Gebruik alleen schone schoonmaakmaterialen of disposable materialen.
- Reinig regelmatig de handcontactpunten en oppervlakken, zoals stoelleuning en behandeltafel.

- Reinig na gebruik oppervlakken, materialen en sanitair, denk hierbij aan tafels, behandeltafel en stoel.
- Reinig én desinfecteer de gebruikte materialen en meubilair direct nadat de COVID-19 verdachte zorgvrager is vertrokken.
- Gooi disposable schoonmaakmaterialen direct weg.
- Vuil wasgoed/schoonmaakmaterialen direct verzamelen, afgesloten afvoeren (druk geen lucht uit de zak bij het dichtknopen) en direct wassen op minimaal 60 graden Celsius.

Desinfectie

- Desinfectie vanwege COVID-19 is alleen nodig nadat een COVID-19 verdachte zorgvrager op de zorgpost is gezien.
- Desinfectie is alleen noodzakelijk na het reinigen indien er sprake is van vervuiling met lichaamsvloeistoffen (bloed, ontlasting, braaksel etc.). Dit is ook van toepassing indien de zorgvrager niet COVID-19 verdacht is.
- Desinfecteer na contact bij zorgvrager met klachten ook de stoel en eventuele andere oppervlakken die met de handen zijn aangeraakt op de zorgpost.
- Desinfecteer ook de gebruikte materialen, denk hierbij aan een schaar, pincet, bloeddrukmeter, stethoscoop etc.
- Zorg voor een Ctgb² toegelaten desinfectiemiddel voor oppervlakken en materialen.
- **Let op:** desinfecteer alleen als er éérs is gereinigd. Desinfecterende middelen werken onvoldoende als iets nog vuil of stoffig is. De middelen maken dan geen contact met het oppervlak en ze worden mogelijk onwerkzaam bij vervuiling (bijvoorbeeld door eiwitten).

Sanitair

- Reinig de handcontactpunten regelmatig met een allesreiniger.
- Zorg voor een handenwasgelegenheid met water en vloeibare zeep, wegwerphanddoekjes en een afvalbak.

Afval

- Verzamel het afval in afvalzakken. Sluit de afvalzak met één knoop, zonder lucht uit te persen.
- Afval afvoeren via de normale route.

Ventilatie

- Zorg dat de ruimtes goed geventileerd en gelucht worden. Lucht bij voorkeur meerdere keren per dag minimaal 15 minuten en ventileer voortdurend.
- Luchten doe je door ramen/deuren gedurende minimaal 15 minuten tegen elkaar open te zetten.
- Ventileren kan door een raam of deur op een kier te zetten.

² College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden

8. Persoonlijke bescherming en beschermingsmiddelen

8.1 Basisbescherming en hygiëne

De basisregels voor handhygiëne zijn onverminderd van toepassing. De zorgverlener past de [vijf momenten van handhygiëne](#) zoals gebruikelijk toe. Daarnaast worden de handen extra gewassen met water en zeep.

Bij ieder zorgcontact, ongeacht het type contact, draagt de zorgverlener (nitril) wegwerphandschoenen. De wegwerphandschoenen worden na het zorgcontact uitgetrokken en direct weggegooid. Het dragen van ringen, hand- of polssieraden is niet toegestaan.

8.2 Aanvullende Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)

Wanneer iemand geen klachten heeft, niet COVID-19 verdacht is en niet positief getest is, dan zijn er naast wegwerphandschoenen geen aanvullende PBM nodig, ook niet wanneer de 1,5 meter regel niet gehandhaafd kan worden. Bij iemand die COVID-19 verdacht is en waarbij de 1,5 meter regel wel gehandhaafd kan worden is het dragen van PBM niet nodig, wel wordt aan de zorgvrager een chirurgisch mondneusmasker (type IIR) verstrekt. Bij een zorgcontact met een zorgvrager die COVID-19 verdacht is waarbij de 1,5 meter regel niet gehandhaafd kan worden dienen wel de voorgeschreven PBM gebruikt te worden, zoals beschreven in hoofdstuk [Zorg verlenen op een evenement](#).

Instructies voor het gebruik van handschoenen mond neusmasker en het van aantrekken handschoenen zijn in te zien op de [website](#) van het RIVM. Een instructie voor het aan- en uittrekken van de volledige PBM is te vinden in de [bijlage](#).

In sommige gevallen is het continu dragen van een mondneusmasker zinvol, bijvoorbeeld in de zorg aan de meest kwetsbaren. Ofschoon tijdens de COVID-19 periode de meest kwetsbare groepen niet op evenementen aanwezig zullen zijn, kan de zorgverlener ervoor kiezen om de kwetsbare zorgvrager een mondneusmasker te overhandigen.

Welk persoonlijk beschermingsmiddel heb je wanneer nodig?

In het [stroomschema](#) in de bijlage is uitgewerkt wanneer welk PBM gebruikt dient te worden.

Bij contact met een COVID-19 verdachte zorgvrager wordt naast basisbescherming (wegwerphandschoenen) gebruik gemaakt van een chirurgisch mondneusmasker (type IIR), een spatbril en plastic wegwerpschort. De wegwerphandschoenen en wegwerpschort dienen

na ieder zorgcontact gewisseld te worden. Mondneusmaskers en spatbrillen kunnen bij meerdere zorgvragers gebruikt worden. Tussentijds afzetten is niet wenselijk.

Bij contact met een COVID-19 verdachte zorgvrager waarbij tijdens de behandeling aerosolen gevormd kunnen worden (braken, uitzuigen, luchtwegmanagement, reanimatie) dienen naast basisbescherming (wegwerphandschoenen) uitgebreide aanvullende PBM gebruikt te worden. Dit zijn: een FFP2 mondneusmasker, een spatbril en een wegwerpjas met lange mouwen. De wegwerphandschoenen en wegwerpjas dienen na ieder zorgcontact gewisseld te worden. Mondneusmaskers en spatbrillen kunnen bij meerdere zorgvragers gebruikt worden. Tussentijds afzetten is niet wenselijk.

Een mondneusmasker (type IIR of FFP-2) mag maximaal drie uur achtereenvolgens gedragen worden. Als je een zorgvrager hebt behandeld die COVID-19 verdacht is, de ademhalingsweerstand te hoog wordt (de ademhaling van de drager bemoeilijkt wordt), het masker besmet is met lichaamsvocht of bij consumptie van eten en drinken wordt het masker korter gedragen. Gooi het masker direct na gebruik in de afvalbak.

Na het uittrekken van PBM dient handhygiëne te worden toegepast.

9. Bijlagen

9.1 Vragenlijst Screening Zorgverleners COVID-19

1. Heb je de afgelopen 24 uur of op dit moment één of meerdere van de volgende (milde) klachten: neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, benauwdheid, verhoging, koorts en/of plotseling verlies van reuk of smaak?
2. Heb je op dit moment een huisgenoot/gezinslid met koorts en/of benauwdheidsklachten?
3. Heb je het nieuwe coronavirus gehad (vastgesteld met een laboratoriumtest) en is dit in de afgelopen 7 dagen vastgesteld?
4. Heb je een huisgenoot/gezinslid met het nieuwe coronavirus (vastgesteld met een laboratoriumtest) en heb je korter dan 14 dagen geleden contact gehad met deze huisgenoot/gezinslid terwijl hij/zij nog klachten had?
5. Ben je in quarantaine omdat je direct contact hebt gehad met iemand waarbij het nieuwe coronavirus is vastgesteld?
6. Is op dit moment een huisgenoot in thuisisolatie?

Indien alle van de bovenstaande vragen met 'NEE' beantwoord zijn is de zorgverlener niet COVID-19 verdacht en zijn er géén risicofactoren voor besmetting met het coronavirus.

Indien één van bovenstaande vragen met 'JA' wordt beantwoord, mag de zorgverlener niet werken op een evenement. Het werk moet worden uitgesteld totdat op elke vraag 'NEE' geantwoord kan worden. Indien de zorgverlener klachten heeft die kunnen passen bij het coronavirus dan kan hij niet worden ingezet op het evenement. De zorgverlener neemt contact op met het landelijke telefoonnummer van de GGD (0800-1202) om getest te worden op het coronavirus, zie hiervoor ook [de website over het testen op het coronavirus](#) van de Rijksoverheid.

Bron: RIVM / 16-06-2020

9.2 Risicogroepen bij het nieuwe coronavirus/COVID-19

De onderstaande groepen hebben een verhoogd risico op ernstig beloop van COVID-19.

- Mensen die ouder zijn dan 70 jaar
- Volwassenen (ouder dan 18 jaar) met één of meer van de onderstaande aandoeningen:
 - Mensen met chronische luchtweg- of longproblemen die onder behandeling van een longarts zijn.
 - Chronische hartpatiënten die daardoor in aanmerking komen voor een griepprik.
 - Mensen met suikerziekte die slecht ingesteld zijn en/of met complicaties.
 - Mensen met een nierziekte die moeten dialyseren of wachten op een niertransplantatie.
 - Mensen met een verminderde weerstand tegen infecties doordat zij medicijnen gebruiken voor een auto-immuunziekte en mensen die een orgaan of stamceltransplantatie hebben ondergaan. Mensen die geen milt hebben of een milt die niet functioneert en mensen die een bloedziekte hebben. Mensen met een verminderde weerstand doordat ze weerstand verlagende medicijnen nemen. Kankerpatiënten tijdens of binnen 3 maanden na chemotherapie en/of bestraling. Mensen met ernstige afweerstoornissen waarvoor zij behandeling nodig hebben van een arts.
 - Mensen met een hiv (humaan immunodeficiëntie virus) -infectie die (nog) niet onder behandeling zijn van een arts of met een hiv-infectie met een CD4 cluster of differentiation 4 cluster of differentiation 4 getal onder <200/mm².
 - Mensen met ernstige leverziekte.
 - Mensen met zeer ernstig overgewicht.

Zie ook: [RIVM Wat zijn de risicogroepen bij het nieuwe coronavirus?](#)

Bron: RIVM / 16-06-2020

9.3 Vragenlijst Zorgvragers COVID-19

Rijksoverheid

Check: Stel uw bezoeker de volgende vragen:

Had je een of meerdere van deze klachten in de afgelopen 24 uur ?

Hoesten

Neusverkoudheid

Koorts vanaf
38 graden

Benaauwdheidsklachten

Heb je op dit moment een
huisgenoot met koorts en/of
benaauwdheidsklachten?

Heb je het nieuwe coronavirus
gehad en is dit de afgelopen
7 dagen vastgesteld (in een lab)

Heb je een huisgenoot /gezinslid
met het nieuwe coronavirus en
heb je in de afgelopen 14 dagen
contact met hem/haar gehad
terwijl hij/zij nog klachten had?

14 dagen

Ben je in quarantaine omdat je
direct contact hebt gehad met
iemand waarbij het nieuwe
coronavirus is vastgesteld?

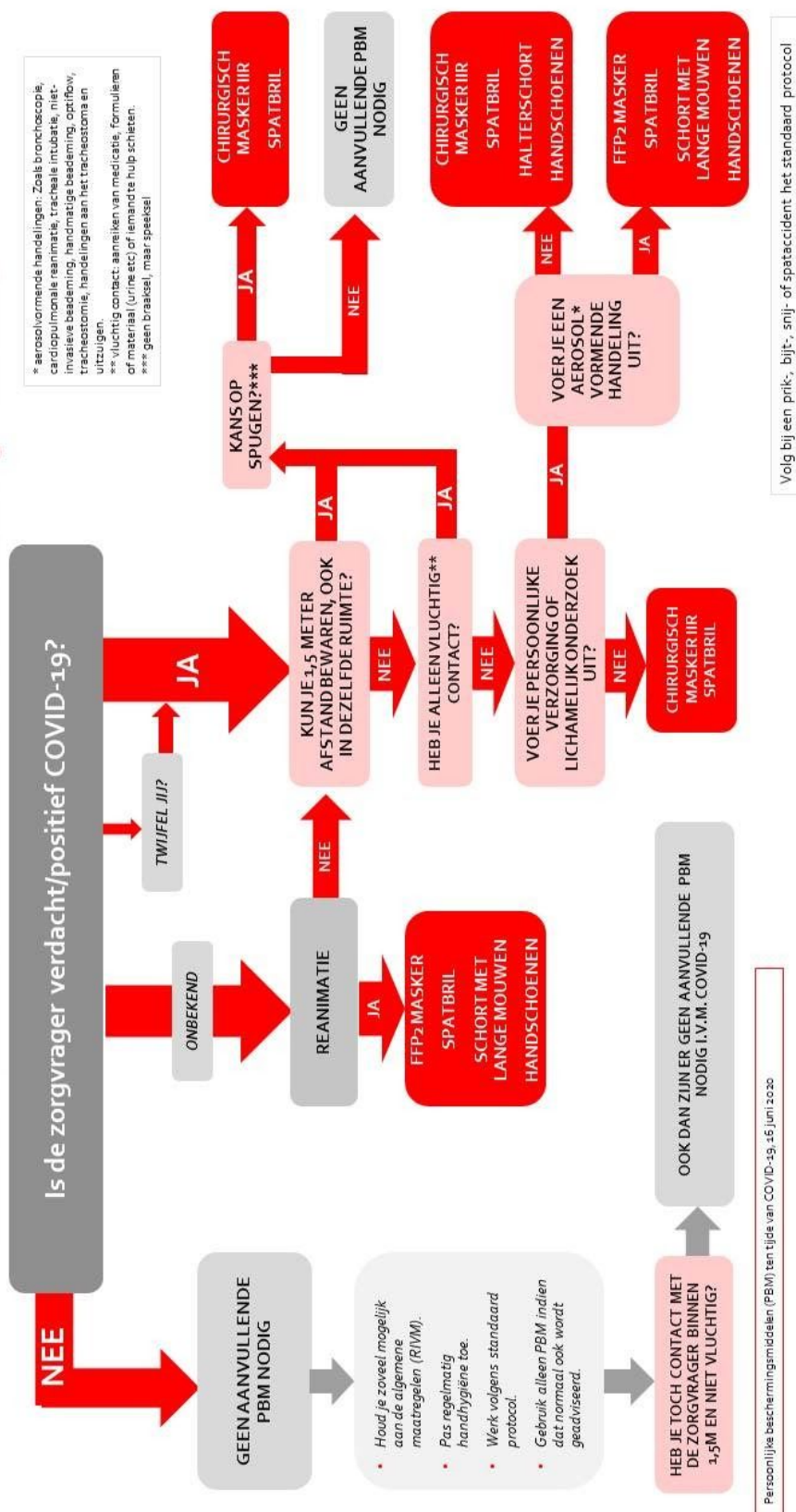

Deze check is gebaseerd op het document 'Veilig werken bij contactberepen'. Zie [rivm.nl/covid19](https://www.rivm.nl/covid19)

Bron: RIVM / 16-06-2020

9.4 Stroomschema zorgvragers COVID-19

PERSOONLIJKE BESCHERMINGSMIDDELEN (PBM) ten tijde COVID-19

* aerosolvormende handelingen: Zoals bronchoscopie, cardiopulmonale reanimatie, tracheale intubatie, niet-invasieve beademing, handmatige beademing, opstijfing, tracheostomie, handelingen aan het tracheostoma en uitsuigen.
 ** vluchtig contact: aanraken van medicatie, formulieren of materiaal (urine etc) of iemand te hulp schieten.
 *** geen braaksel, maar speeksel

Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) ten tijde van COVID-19, 16 juni 2020

Volg bij een prik-, bijt-, snij- of spataccident het standaard protocol

9.5 Instructiekaart gebruik persoonlijke beschermingsmiddelen

Aantrekken van persoonlijke beschermingsmiddelen

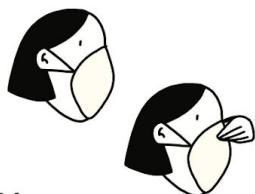
STAP 1
Zorg voor de juiste materialen

STAP 2
Desinfecteer je handen

STAP 3
Trek je schort aan

STAP 4
Doe het mondkapje op en check je masker

STAP 5
Zet de spatbril op

STAP 6
Doe de handschoenen aan over het schort

Uittrekken van persoonlijke beschermingsmiddelen

STAP 1
Trek het schort uit en gooi deze in de daarvoor aangewezen vuilcontainer
Let erop dat je verdere besmetting van jezelf, anderen en de omgeving voorkomt!

STAP 2
Trek de handschoenen uit en gooi deze in de daarvoor aangewezen vuilcontainer
Trek de handschoenen van binnen naar buiten uit

STAP 3
Desinfecteer je handen

STAP 4
Verwijder de spatbril van achteren naar voren en gooi deze in de daarvoor aangewezen vuilcontainer

STAP 5
Verwijder het mondkapje van achteren naar voren en gooi deze in de daarvoor aangewezen vuilcontainer

STAP 6
Desinfecteer je handen